

Kandidatne liste za občinske volitve.

Občinske volitve so v mnogih občinah že razpisane, v ostalih bodo v najkrajšem času.

Razpis občinske volitve.

Volitev se mora vsaj šest tednov prej razglasiti na občinski deski. V razglas o volitvi je sprejeti naznanilo o volišču in dnevu volitve, o nje začetku in zaključku, o številu občinskih odbornikov in namestnikov, ki jih je izvoliti; dalje je sprejeti v razglas o volitvi tudi objave o razgrnitvi popravljenih volilnih imenikov in o načinu in roku za prijavo (vlaganje) in vnosje kandidatnih list.

Takoj po razpisu volitev je najvažnejše delo pravilna sestava in vložitev kandidatne liste.

Kandidatne liste so ravno take, kakršne so bile pri zadnjih občinskih volitvah. Kandidatne liste se morajo vpisati na uradno izdanim in z uradnim pečatom opremljen obrazcu, ki ga proti plačilu dobi vsakdo pri županu ali pri okrajnem glavarstvu (politični ekspozituri).

1. Kako se sestavi kandidatna lista?

Kandidatne liste se morajo sestaviti tako-le (zak. 15): Na prvi strani se na čelu liste zapiše: 1. ime občine, 2. dan volitve, za katero liste veljajo, in 3. jasna in določna označba skupine volilcev, ki predlaga listo (»Slovenska ljudska stranka«, ali »Kmetka zveza«, ali »Obrtna zveza«, ali »Delavska zveza«), tako da se ta skupina volilcev lahko loči od vsake druge.

Pod I. Kandidati za občinske odbornike (na levi strani) se vpišejo s tekočimi številki 1, 2, 3 itd. označena imena in priimki, prebivališče in poklic predlaganih kandidatov za občinske odbornike. Teh kandidatov mora biti toliko, kolikor je izvoliti občinskih odbornikov.

Pod II. Kandidati za namestnike občinskih odbornikov (na desni strani) se ravnotako vpišejo s tekočimi številki 1, 2, 3 itd. označena imena in priimki, prebivališče in poklic kandidatov za namestnike. Teh kandidatov mora biti tudi toliko, kolikor je izvoliti namestnikov. Glede namestnikov pazite na to: V slučaju, ako lista odbornikov ni bila izčrpana, kot prvi namestnik ne pride v poštev tisti, ki je na kandidatni listi kot prvi namestnik napisan, ampak tisti, ki je na kandidatni listi napisan kot odbornik, pa ni bil izvoljen. V kandidatno listo se smejo sprejeti vse osebe, ki morejo biti izvoljene.

Pod imena kandidatov se napišejo imena enega predstavnika in enega namestnika te liste za volilni odbor. Ako se voli na več krajih v občini, se napiše za vsako volišče ime po enega predstavnika in po enega namestnika kandidatne liste v volilnem odboru. Za predstavnike list v volilnem odboru smejo biti označeni samo oni, ki so vpisani v volilnem imeniku dotične občine. Brez privolitve se ne sme nihče označiti za predstavnika kandidatne liste ali njegovega namestnika.

Na drugi strani se podpisujejo predlagatelji kandidatne liste in pa kandidati. Kandidatne liste morajo biti svojeručno in čitljivo podpisane najmanj po toliko volilnih upravičencev (predlagateljev), kolikor je voliti odbornikov in namestnikov v dotični občini. Vsa volilna upravičena sme podpisati le eno samo kandidatno listo. Listo morajo podpisati tudi vsi kandidati z opombo, da izvolitev po tej listi sprejmejo (podpis in besede: »Izvolitev po tej listi sprejemam«). Podpis kandidatov, ki so vpisani v volilnem imeniku, se štejejo v predpisano število predlagateljev. Ako kandidat ne zna pisati, ga podpiše z njegovo privolitvijo kdo drugi, ki se mora svojeručno podpisati.

Končno je na drugi strani kandidatne liste pod podpis predlagateljev in kandidatov imenovati izmed podpisancev pooblaščenega zastopnika kandidatne liste in njegovega namestnika, katera dva naj v imenu in po naročilu podpisancev občujeta z županom, oziroma političnim oblastvom. Ako take prijave ni, se smatra prvi podpisaneec za zastopnika, drugi podpisaneec pa za njegovega namestnika.

2. Kdaj in kako se vloži kandidatna lista?

Zakon pravi, da se morajo kandidatne liste predložiti okrajnemu glavarstvu najpozneje v 10 dneh po razpoložljiv pravnomočnih volilnih imenikov. Okrajna glavarstva tolmačijo ta 10dnevni rok različno; ponekod tako, da se začne rok za vlaganje kandidatnih list z dnem razpisa volitev. Na vsak način pa mora župan v razglasu o volitvi objaviti dan in uro, do katere se smejo vlagati kandidatne liste!

Z izvirno kandidatno listo morajo predlagatelji predložiti še po dva prepisa kandidatne liste. (Ako je več volišč, za vsako volišče po dva prepisa.) Na prepisih kandidatnih list, za katere je tudi uporabiti uradne obrazce, imena predlagateljev ne smejo biti navedena. Na teh prepisih se morajo razum kandidatov označiti samo imena predstavnika kandidatne liste in njegovega namestnika.

Kandidatno listo nese na okrajno glavarstvo lahko vsak, ki je na njej podpisan. Tam naj zahteva natančno potrdilo, kdaj jo je vložil in katera je po vrstnem redu. Tista kandidatna lista, ki je najprej vložena, dobi I. skrinjico. Kandidatne liste potem okrajno glavarstvo potrdi in župan jih mora objaviti na občinski deski.

3. Nepravilne kandidatne liste.

ki ne zadoščajo prej navedenim predpisom, ali pri katerih se je vršila zloraba splošne označbe že obstoječih političnih ali drugih strank, mora okrajno glavarstvo tekom 5 dni po vložitvi vrniti v popravilo in pri tem navesti razloge, zakaj jih je vrnilo. Poziv se mora proti dostavnici izročiti pooblaščenemu zastopniku ali njegovemu namestniku. Ako se pozivu ne zadosti tekom 5 dni, je kandidatna lista neveljavna. Kandidatne liste, na katerih se je ugotovil potvoren podpis, proglašajo okrajno glavarstvo za neveljavno

tudi, če so že bile potrjene ali objavljene. Seveda se uvede zaradi potvarjanja podpisov še posebno kazensko postopanje.

Ako ima več kandidatnih list enake, podobne ali take označbe, ki bi utegnile povzročiti zamenjavo, mora okrajno glavarstvo pozvati zastopnike pozneje vloženi kandidatnih list, naj označbe izpremenijo. Ako pa so bile enake označene liste vložene istočasno, se je s takim pozivom obrniti na vse zastopnike teh list. Če se pozivu ne zadosti v določenem roku, ali če se taka kandidatna lista vloži sploh brez take označbe, se označi kandidatna lista uradoma z imenom zastopnika vseh podpisancev, oziroma z imenom prvega podpisana.

Kandidatne liste mora okrajno glavarstvo glede njih vsebine pregledati, ali so na njih navedene le take osebe, ki smejo biti izvoljene, in ali niso med kandidati raznih kandidatnih list imena istih oseb. Po zakonu ne morejo biti izvoljeni: oni, ki še niso dopolnili 24 let, ki še ne bivajo dve leti redno v občini, občinski nameščenci, oni, ki so v konkurzu, pod kuratelo in obsojenci. Kandidate, ki ne smejo biti izvoljeni, kakor tudi one, ki so imenovani v raznih kandidatnih listah, je črtati in sicer je take, ki so imenovani v več kandidatnih listah, črtati iz vseh kandidatnih list.

Ako so se posamezni kandidati črtali vsled večkratne kandidature, ali ker ne smejo biti izvoljeni, dalje, ako so odpadli vsled smrti ali odpovedi kandidatove, mora to okrajno glavarstvo nemudoma naznaniti zastopnikom dotičnih kandidatnih list, kateri morajo v tem primeru dopolniti listo s tem, da tekom 5 dni imenujejo druge kandidate. Če se niso tekom 5 dni okrajnemu glavarstvu imenovali drugi kandidati, ali če so se kandidatne liste že potrdile ali objavile, se kandidatna lista več ne dopolni, temveč se napisani kandidati pomaknejo v tekoči vrsti navzgor in ostane koncem liste toliko mest praznih, kolikor je kandidatov odpadlo.

4. Pravilne kandidatne liste.

ki ustrezajo zakonitim zahtevam, potrdi okrajno glavarstvo, jih označi s tekočimi številkami 1, 2, 3 itd. po redu, kakor so bile prvotno predložene ter pošlje njih prepise županu, ki jih mora kot liste strank objaviti najpozneje 8. dan pred volitvijo na občinski deski. En prepis kandidatnih list izroči župan na dan volitve volilnemu odboru. Samo kandidatne liste, objavljene na ta način, je smatrati pri volitvi za veljavne kandidatne liste.

5. Vežanje kandidatnih list.

Dvoje ali več v isti občini vloženi kandidatnih list se lahko veže. Pooblaščen zastopnik kandidatnih list morajo v ta namen vsaj 8 dni pred volitvijo izročiti okrajnemu glavarstvu pismeno izjavo strank. (Pooblaščen zastopnik kandidatne liste so tisti, ki so na zadnji strani liste kot taki označeni. Glej zgoraj: Sestava kandidatnih list!) Okrajno glavarstvo mora to izjavo po županu izročiti volilnemu odboru, ko se ta sestane.

Kak pomen ima vežanje list? Veženi listi se pri štetju glasov smatrate za eno. Na ta način lahko njima skupno pripade kak mandat več. Kandidati, ki so jih na ta način vežane liste dobile skupaj, se med nje porazdelijo po načelu proporca. Če bi v kaki občini iz kakršnihkoli razlogov somišljeniki SLS šli deljeno z več listami v volitve, potem naj liste gotovo vežejo, da se glasovi z ostanki ne izgubijo!

6. Ako je v kaki občini

vložena le ena sama veljavna kandidatna lista, proglašajo župan brez volitve vse kandidate, predlagane v tej listi, za izvoljene občinske odbornike, oziroma namestnike.

Politični ogled.

Država SHS.

V soboto je bila poverjena sestava poslovne zvezne vlade radikalnemu Marku Trifkoviču, ministru za izenačenje zakonov. Trifkovič je poverilo ali mandat sprejel ter takoj naznanil tudi program, po katerem bi želel postaviti koncentracijski (zvezni) kabinet ter pogoje za sprejem drugih parlamentarnih skupin v svojo vlado. Najprej hoče dosledno izvajanje vidovdanske ustave ter sprejme samo one skupine, ki se izjavijo za to. Potem zahteva od skupin opozicionalnega bloka, ki bi se mu hotelo pridružiti, da prekinejo vse zveze s HRSS ter da razpustijo federalistični blok. Zadnja točka njegovega programa, odnosno pogojev, se pravi, da želi vlada urediti upravo, predvideno po ustavi, ter storiti po zakonu primerne korake proti vsem »protidržavnim« elementom. Na ta program in te pogoje je odgovoril najprej Davidovič, da ima tudi on svoje pogoje in da bi pred vsem o kaki zvezni vladi lahko šele tedaj govoril, če bi bili iz vlade izključeni najprej vsi politiki, s katerimi opozicija ne more sodelovati, drugič je pa opozicionalni blok jednota, ki se bo ali v celoti udeležila vlade ali pa ne. Kar se tiče odnošajev napram HRSS, je pa Davidovič izjavil, da govorenje o prekinjenju zvez sploh ni potrebno, ker Radičević itak ne mislijo iti v vlado. Ker se je Trifkovič obrnil še do drugih voditeljev opozicije, mu je opozicija naznanila sledeče svoje pogoje: 1. Izključitev vseh, ki so protivni iskrenemu in pravemu sporazumu med Srbi in Hrvati ter Slovenci. Blok smatra, da je sporazumu edina stvarna podlaga, na kateri se more urediti naša država, zajamčiti na znotraj mir in z mirom tudi vsestranski napredek ljudstva in države. 2. Izročitev sodišču — ne glede na stranko — onih oseb, ki jih je javno mnenje že obtožilo, da so izvrševali in posredno ali neposredno pomagali korupciji v naši državi počenši od najvišjih činiteljev in njihovih najbližjih sorodnikov do najnezatnejših državnih uslužbencev. Samo

temeljita, nepristranska preiskava in stroga sodba more odstraniti to težko bolezen naše dobe; samo stroga sodba lahko utrdi nedolžnost ali krivico onih, ki jih javno mišljenje tako uporno in neprestano označuje. Poleg vsega tega smatra blok, da je dolžnost vlade, da takoj da dobro in urejeno upravo s poštnim uradničtvom brez ozira na strankarsko pripadnost. Vlada bo dolžna spoštovati vse državljske in politične pravice, zajamčene z ustavo in državnimi zakoni. — Na take pogoje bi moral pristati vsak pošteni, Pašič-Pribičevićeva družba pa ni hotela in minister Trifkovič je zopet vrnil mandat. O krizi se sedaj zopet razno ugiblje ter se govori celo o uradniški vladi, ki bi izvedla volitve ter potem novim parlamentarnim skupinam prepustila vladne posle. Do neke rešitve pride na vsak način še pred kraljevim potovanjem v Pariz, to je v teku enega tedna.

Francoske volitve.

Pri volitvah, ki so se vršile v nedeljo, je doživela vlada nepričakovan poraz. Za 584 mandator sta se borila dva velika bloka in sicer vladni, nacionalistični, desničarski blok, ki sestoji iz več strank, in pa blok leve, v katerem so radikalni, več vrst socialistov in komunisti. Francoski volilni zakon je sicer prirojen v korist vlade, a se to pot ni obnesel in po dosedanjih izidih bo razpolagal levičarski blok z večino kakih 30 glasov in Poincarejeva vlada mora odstopiti. Pod novim režimom bo pred vsem precej sprememb v francoski zunanji politiki. Glede Nemčije se bo Francija pod novo vlado gotovo priključila angleškemu stališču, drugo njeno važno delo bo pa to, da bo stopila v stike z Rusijo, kajti vodja radikalnih socialistov Herriot, ki pride sedaj najbrž na krmilo, je že pred leti iskal stike z Rusijo in bo to sedaj gotovo tudi končno izvedel. Poraz francoske vlade pri volitvah dela velike skrbi v Bukarešti in tudi v Beogradu.

Naši poslanci med narodom.

Poslanec Kugovnik ima v nedeljo, dne 18. maja, shod v Javorju pri Črni na Koroskem.

Sv. Trojica v Slov. gor. Pri nas sklicuje SLS za nedeljo, dne 18. maja, popoldne po večernih, javno zborovanje za naše pristaše v dvorani samostana. Govoril bo naš poslanec Zebot.

Shod poslanca dr. Hohnjeca pri Sv. Jerneju pri Ločah v nedeljo, 11. maja, je bil prav dobro obiskan. Predsedoval mu je vrlo zaslužni domači župan Alojz Cvahte, ki v občno zadovoljnost že županuje 22 let. Poslanec dr. Josip Hohnjec je v poljudnih besedah orisal sedanji politični položaj v naši državi, raztolmačil vzroke in krivce sedanjega stanja države ter pokazal v pravi luči nosilce centralizma in velesrbskega režima v naši državi. Podrobno je tudi začrtal delovanje poedinih strank: radikalne, demokratske, samostojne, socialistične in nemške, ter razložil delo in borbo Slovenske ljudske stranke in njene članice, Slovenske kmetke zveze. Bodril in izpodbujal je ljudi, da morajo naši stranki ohraniti neomajno zvestobo, katero morajo pokazati že tudi pri občinskih volitvah, ki so ponekod, in to v večini okrajev v Sloveniji že razpisane. Predsednik je predložil resolucijo, ki poslancem SLS izraza popolno zaupanje, zvestobo in podporo za nadaljno borbo za pravice slovenskega naroda. Resolucija je bila enoglasno sprejeta.

Sv. Barbara v Slov. gorah. Na splošno željo je Slovenska ljudska stranka priredila v nedeljo, dne 11. maja pri nas zborovanje pri Kranerju. Desiravno je bilo slabo vreme in skrajno blatne ceste, je vendar prišlo na shod toliko ljudi iz domače in sosednjih župnij, da so veliki prostori bili premajhni. Vsi smo nestrno čakali na potek zborovanja, ker je general barbarske demokratske kompanije (ki šteje samo 4 moše), nadžitelj Kranjc izdal komando: Ker demokrati niso mogli zborovati, tudi »klerikalci« ne bodo. Ali, kakor se drži g. Kranjca smola povsod, kamor stopi, tako se je tudi tokrat strašno osmolil. Nobena žajfa mu te smole ne bo zmila. Tudi povelja njegovega adjutanta, mladega Kristla, ga niso rešila. Samó pijana šnopsarja sta ob začetku shoda izgovarjala od g. Kranjca naučene deklamacije, a tudi ta dva sta ubogega Kranjca pustila na cedilu. Zborovanje je vodil g. župan Krajnc. Naš poslanec Zebot je nam prav po domače razjasnil sedanji položaj. Sedaj nam je jasno, katere politične stranke so krive žalostnih razmer. To so naslednje: Pašičeva srbska radikalna stranka in Pribičevićeva demokratska stranka. Če bi Judež Iskariot živel, bi danes gotovo bil član Pribičevićeve, oziroma Zerjavove demokratske stranke. V usodnem in odločilnem trenutku, ko je Pašič bil od naših poslancev in zavezničev vržen, pa so mu Pribičevićevi demokrati prikočili na pomoč in ga rešili. Poslanec nam je tako živo opisal celo veliko borbo proti Pašiču in njegovi krivični vladi, da smo bili prav veseli, da izvemo čisto resnico. Vsi zborovalci, tudi nekateri nasprotniki, so glasno pritrdjevali iskrenim govornikom besedam. Mirno lahko rečemo, da je cela fara trdno in zvesto na strani naše stranke. Poslanec SLS smo izrekli popolno zaupanje in jih naprosili, naj ne odnehajo v težkem boju proti Pašiču in Pribičeviću ter krivici. Po shodu so zborovalci drug za drugim prišli k poslancu in osebno izražali zahvalo za prireditve shoda.

Spodnji Duplek. Pri našem Gmajnerju so se zbrali v nedeljo, dne 11. maja, popoldne vsi župani, občinski odborniki vseh štiri občin Smartinske fare ter mnogo naših mož, žen in mladine. Naša stranka je priredila javen shod. Vodil ga je župan g. Ignac Thaler. Poslanec Zebot je nam govoril, kako se suče sedanja politika. Opisal je sramotno gospodarstvo Pašičeve vlade. Ko nam je našteval krivice za krivico, s katerimi nas obkladajo sedanji mogočnejši, smo se vsi složili v klicu: Poslanci našli! Ne odnehajte prej, dokler krivični (Pašič in Pribičević) ne padejo in dokler Slovenci ne dosežemo svoje samostojno-